

[Aksel Larsen.]

er der mellem Landsfogeden paa Grønland og Guvernøren over Indien? Ingen. Det er Landets Øvrighed. Der findes naturligvis Kommuneraad, Sysselraad og Landsraad; men hvordan forholder det sig med dem? Hvis vi spørger Knud Oldendov, siger han om Kommuneraadene — og jeg faar Formandens Tilladelse til at citere et Par Smaating til:

„Kommuneraadene administrerer under Landsfogedens Tilsyn paa eget Ansvar Kommunekassen. Der skal aarligt afholdes fire ordinære Møder. Landsfogeden fører et indgaaende Tilsyn med Kommuneraadene og deres Afgørelser og Virksomhed.“

Altsaa, disse Kommuneraad har ikke noget at skulle have sagt; de er fuldkommen underlagt Landsfogedens Afgørelser. De har Lov til at samles fire Gange om Aaret, men kun under skrappt Tilsyn af Regeringens Repræsentant, som er Landets Øvrighed. Det samme gælder Sysselraadene; de holder kun eet aarligt Møde og beherskes ogsaa fuldkommen af Landsfogeden.

Saa er der saadanne Smaating, som at Kvinder ingen Valgret har, og den Slags Ting. Det er jo tilstrækkeligt belysende for, hvorledes det forholder sig med de demokratiske Principper og Valgretsprincipperne paa Grønland.

Saa er der et Spørgsmaal — ja, jeg faar altsaa Lov at citere en Ting til —, som Knud Oldendov siger:

„Alle det lille grønlandske Folk vedrørende Sager bør formentlig behandles under eet og ikke udstykkes til forskellige Autoriteter, der handler uden større indbyrdes Samvirken og uden den Oversigt over alle Forhold i Detailler i videre og videste Grad, som en med alle Grønlands Foreteelser velbevandret og i Landet mangeaarig uddannet Direktør tør antages at besidde.“

Man kan skrive det om i Kancellisprog fra Frederik den Sjettes Tid, og saa bliver Konklusionen: „Vi alene vide“. Det vil sige, at den alvidende og almægtige Direktør for Grønlandske Handel kender bedst alle Forhold og ved, hvad der tjener Befolkningens Bedste, og ingen anden behøver at have en Mening.

Naturligvis regerer man ikke en Befolkning som Eskimoerne blot ved Hjælp af en Landsfoged eller blot ved Hjælp af en Direktør for Grønlandske Handel. Der-til har man Brug for ikke alene den danske Herskerklasse, som findes i Grønland — der

er vist 408 Danskere i det hele —, men ogsaa for en grønlandsk Overklasse. Der for indrømmer man den grønlandske Overklasse særlige Rettigheder, saasom f. Eks. at den kan blive behandlet efter danske Retsprincipper, medens der eksisterer et andet System for Lov og Ret for Grøn- lændere.

Jeg skal ikke gaa ind paa dette i Detailler — det burde jo være det ærede Medlem Hr. Pürschels Sag at gaa ind paa disse juridiske Forhold —, men skal blot for at tage et enkelt haandgribeligt og letfatteligt Eksempel oplyse, at den grønlandske Overklasse kan faa Tilladelse til at blive behandlet efter danske Retsregler i Henseende til Opnaaelse af Skilsmisse, medens Flertallet af Grønlandere ikke kan opnaa noget saadant. (Krag: Det tror jeg ikke spiller stor Rolle). Ja, hvad det ærede Medlem Hr. Krag tror i denne Forbindelse, spiller jo i og for sig ingen Rolle. Det, der spiller en Rolle, er — hvad der ikke kan bestrides —, at der altsaa findes en Overklasse og en Underklasse paa Grønland. I øvrigt faar vi at vide, hver Gang der har været en Rigsdags- og Regeringsdelegation paa Grønland; at det er et ualmindeligt fremskredet og oplyst Folkeslag, som fuldtud staar paa Højde med Danskernes o. s. v. Men altsaa, naar det drejer sig om saadanne Ting som Ægteskabs Indgaaelse og Skilsmisse, nej, saa tror man skam ikke, at det passer.

Eller Spørgsmaalet om den Maade, hvorpaa man administrerer Brændevinen paa Grønland. Der er det ogsaa saadan, at den indfødte Befolkning maa ikke faa Spiritus; det kan den ikke taale. Hvis det nu var ud fra almindelige, fornuftige kulturelle Principper, var det maaske vanskeligt at sige noget til det. Men det er desværre af ganske andre Grunde — desværre for dem, som forsvarer det danske Styre af Grønland. Man anvender Brændevin i Grønland til at bestikke en Del af Befolkningen, saa den holder sig gode Venner med Administrationen, med Grønlandske Handel, med de danske Embedsmænd, og paa den Maade bidrager til at holde den øvrige indfødte Befolkning nede, idet det er saadan, at Salg af Spirituosa og Øl til den grønlandske Befolkning er forbudt; fastansatte Grønlandere, altsaa de, som er ansat i Handelens Tjeneste, som er direkte afhængige af den, har dog Ret til en vis Spiritus- og Ølrekvisition om Aaret, ligesom grønlandske Raadsmedlemmer kan rekvirere lidt Vin. Dette er ogsaa tilladt velansete Medlemmer af Kommunalraadene, anbefalede grønlandske Husherrer.